

gemeente
NOORDOOSTPOLDER

Nota

reserves en voorzieningen

Herziening

2013

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	5
2.	Herijking reserves en voorzieningen	7
2.1	Definitie reserves	7
2.2	Definitie voorzieningen	7
3.	Stand van zaken reserves en voorzieningen	9
4.	Reservepositie per doel	11
4.1	Algemene reserve(s)	11
4.2	Egalisatiereserves	12
4.3	Overige bestemmingsreserves	13
5.	Rentebeleid ten aanzien van reserves	15
6.	Toelichting op doel per reserves	17
7.	Toelichting op doel per voorziening	27
8.	Samenvatting besluit- en herbevestigingspunten	29

1 Inleiding

In de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet, artikel 12, van Noordoostpolder staat dat het college ten minste éénmaal in de vier jaar een (bijgestelde) nota reserves en voorzieningen ter vaststelling aanbiedt aan de gemeenteraad. De nota dient, conform lid twee van artikel 12 van de financiële verordening, ten minste de vorming en besteding van reserves en voorzieningen aan te geven.

Daarnaast stelt het college voor om voor de toekomst de volgende uitgangspunten te hanteren:

1. Het zoveel mogelijk beperken van het aantal reserves en voorzieningen.
2. Eenvoud en transparantie.
3. Geen vorming van reserves vanuit onderuitputting van budgetten.
4. Adequate onderbouwing van voorzieningen.
5. Beperkte/korte doorlooptijd van bestemmingsreserves.
6. Jaarlijkse actualisatie via jaarrekening/jaarverslag en/of beleidsplanning.

Ad 1:

Taken dienen binnen de jaarlijkse exploitatie te worden gerealiseerd. Voordat er een voorstel wordt gedaan om een voorziening dan wel een reserve in te stellen voor een bepaald doel, wordt onderzocht of het beoogde doel of maatschappelijk effect ook gerealiseerd kan worden zonder inzet van een reserve dan wel voorziening. Op deze manier bewaken we actief de middelen zoveel mogelijk in de exploitatie te houden waardoor deze middelen te allen tijde bij de integrale afwegingen worden betrokken. Bovenmatig werken met inzet van bestemmingsreserves geeft een risico op inerte en/of diffuse bedrijfsvoering. Alleen wanneer blijkt dat voor het realiseren van een bepaald doel reservevorming nodig is, wordt er voor dat doel afzonderlijk een reserve ingesteld.

Ad 2:

Het beleid met betrekking tot reserves en voorzieningen moet eenvoudig en transparant zijn. Daar waar mogelijk wordt complexe systematiek vermeden.

Ad 3:

Er vindt in principe geen reservevorming plaats via onderuitputting op begrotingsposten, met uitzondering van:

- de reserve riolering;
- de reserve afvalstoffenheffing;
- de reserve begraven;
- overige egalisatiereserves.

Ad 4:

Voorzieningen dienen vanuit de BBV voorzien te zijn van een adequate onderbouwing / onderhoudsplanning. De onderhoudsplanningen dienen te zijn vastgesteld door het college.

Ad 5:

Bestemmingsreserves dienen een korte doorlooptijd te hebben, uitgangspunt is een collegeperiode van 4 jaar. Bij de herijking van reserves kan de raad de bestemmingsreserves heroverwegen en/of de levensduur van de individuele

bestemmingsreserve verlengen. Uitzondering op de voorgestelde doorlooptijd is de reserve beleidsplan en de egalisatiereserves.

Ad 6:

De reserves en voorzieningen worden jaarlijks heroverwogen, vooruitlopend op de jaarrekening of bij het opstellen van de jaarrekening. De gevolgen worden in de programmarekening verwerkt.

Opbouw nota

De nota reserves en voorzieningen behandelt achtereenvolgens:

- de definitie van reserves en voorzieningen;
- de stand van zaken van de reserves en voorzieningen;
- de reservepositie per doel;
- de toelichting per doel van de reserves;
- de toelichting per doel van de voorzieningen;

Tot slot wordt er een samenvatting gegeven van de in de nota voorkomende beslis- en herbevestigingspunten, waar expliciet een kaderstellend besluit door de raad over wordt gevraagd.

2 Herijking reserves en voorzieningen

Het wettelijke kader voor reserves en voorzieningen is vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Ten aanzien van de reserves en voorzieningen is in het BBV het gestelde in deze nota onder hoofdstuk 2.1. en 2.2. bepaald.

2.1 Definitie reserves

In het BBV is in artikel 43 het volgende opgenomen:

1. In de balans worden de reserves onderscheiden naar:
  - de algemene reserve;
  - de bestemmingsreserves die dienen om ongewenste schommelingen op te vangen in de tarieven die aan derden in rekening worden gebracht maar die niet specifiek besteed hoeven te worden;
  - overige bestemmingsreserves.
2. Een bestemmingsreserve is een reserve waar aan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Het belangrijkste onderscheid tussen reserves en voorzieningen is dat reserves onder het eigen vermogen van een gemeente vallen en voorzieningen onder het vreemd vermogen.

De aanwending van reserves is vrij omdat de raad een besluit kan nemen over een andere aanwending ervan.

2.2 Definitie voorzieningen

In het BBV is in artikel 44 het volgende opgenomen:

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
  - verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
  - op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
  - de kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren.
2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.
3. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Voorzeningen zijn passiefposten in de balans die een schatting geven van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen, waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden per balansdatum min of meer onzeker zijn, en die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan die datum.

Tenslotte meldt artikel 45 BBV dat rentetoevoegingen aan voorziening niet zijn toegestaan.

3 Stand van zaken reserves en voorzieningen

Het verloop van de reserves en voorzieningen van Noordoostpolder is als volgt:

Stand per	Algemene reserve	Bestemmings-reserve	Voorzieningen	Totaal
1-1-2005	€ 9.910.746	€ 47.678.637	€ 3.870.094	€ 61.459.477
1-1-2006	€ 13.010.746	€ 59.579.725	€ 4.175.581	€ 76.766.052
1-1-2007	€ 13.010.746	€ 69.671.463	€ 15.498.415	€ 98.180.624
1-1-2008	€ 13.010.746	€ 78.053.986	€ 11.807.749	€ 102.872.481
1-1-2009	€ 8.010.746	€ 89.290.750	€ 5.764.163	€ 103.065.659
1-1-2010	€ 10.010.746	€ 86.059.710	€ 8.827.932	€ 104.898.388
1-1-2011	€ 10.010.746	€ 81.064.509	€ 9.389.085	€ 100.464.340
1-1-2012	€ 10.010.746	€ 78.096.165	€ 9.281.248	€ 97.388.159

Wat opvalt, is dat na een aantal jaren van toenemende totaalsaldi van reserves en voorzieningen, het salditotaal heel geleidelijk afneemt en op basis van de verwachtingen en vastgestelde beleidsplanning 2013-2016 sterker zal gaan afnemen. Ook de genomen maatregelen in het kader van de risico's binnen het grondbedrijf zijn reserves voor in totaal € 5.246.422 aangewend om noodzakelijk geachte voorzieningen te treffen.

4 Reserveposities per doel

De reserves zijn ingedeeld per doel. Er zijn drie doelen te onderscheiden, te weten:

- algemene reserves;
- egalisereserves;
- overige bestemmingsreserves.

4.1 Algemene reserve(s)

Ten behoeve van de functie van de algemene reserve dient een bepaald minimumniveau in stand te worden gehouden om tenminste nadelige saldi van de exploitatie en onvoorzienbare risico's te kunnen opvangen, zonder dat de reguliere bedrijfsvoering daar onder lijdt.

Een algemene maatregel voor bepaling van dit niveau is wettelijk niet aangegeven. Een en ander hangt sterk af van de mate van aanwezigheid van risico's en de wijze waarop de risico's zijn afgedekt. Normen, die in het algemeen door gemeenten worden gehanteerd, zijn bijvoorbeeld een percentage van het totaal jaarlijks uitgavenbudget volgens de begroting of een vast bedrag per inwoner.

Een veilige norm, die veelvuldig wordt toegepast voor de minimumpositie van de algemene reserve is de door de beheerder van het gemeentefonds in de jaarlijks meicirculaire genoemde vrij te laten drempel voor de vrij te laten aanwendbare reserves (artikel 12). Deze drempel bedraagt 2% van de som van de algemene uitkering, de OZB-capaciteit en de bedragen bedoeld in artikel 6 van de Invoeringswet Financiële verhoudingswet.

Op zich is een lage artikel 12-norm een logische, want als uitgangspunt bij het artikel 12 – beleid is dat gemeenten eerst hun eigen middelen moeten inzetten alvorens een aanvullende uitkering vanuit het Rijk worden verstrekt.

Voor onze gemeente is het beleid om als ondergrens aan te houden 10% van de begroting exclusief grondexploitatie en 20% van de omzet exclusief grondexploitatie als bovengrens van de algemene reserve aan te houden. Omdat alle andere reserves zijn bestemd, is 10% niet hoog te noemen, want wanneer alle plannen worden uitgevoerd is de buffer van de algemene reserve in verhouding tot de balans eerder laag te noemen, namelijk minder dan 10% eigen vermogen.

Wanneer de reserve onder de ondergrens komt, dient er, naast de nodig geachte maatregelen, aanvulling plaats te vinden. Als in een jaar de algemene reserve uitstijgt boven de ondergrens, dan zal het meerdere worden gestort in de reserve beleidsplan.

De stand per 1-1-2012 van de algemene reserve bedraagt € 10.010.746. Het percentage ligt thans op 10,91% op basis van de begroting 2013 en zit dicht tegen de ondergrens aan van wat is toegestaan en verantwoord wordt geacht. In het algemeen kan je stellen dat in tijden van economische crisis en de daarmee gepaard gaande bezuinigingen op tal van beleidsterreinen de risico's toenemen. Het verdient aanbeveling de algemene reserve aan te vullen tot ten minste 15% om ook in de toekomst niet voorziene uitgaven/verliezen incidenteel te kunnen opvangen.

Besluit 1

De algemene reserve -indien de budgettaire mogelijkheid zich aandient- aan te vullen tot een niveau van ten minste 15% van het begrotingsresultaat vóór resultaatbestemming, exclusief grondexploitatie.

Rentetoerekening

De algemene reserve is niet vrij aanwendbaar. De bespaarde rente over de algemene reserve wordt namelijk ingezet als algemeen dekkingsmiddel in de begroting. Aanwending van (een deel van) de algemene reserve houdt directe, structurele gevolgen in voor de begroting.

Herbevestiging 1

De bespaarde rente over de algemene reserve wordt ingezet als algemeen dekkingsmiddel.

4.2 Egalisatiereserves

Om ongewenste schommelingen in de tarieven op te vangen is er een drietal egalisatiereserves gevormd. Dit betreffen de egalisatiereserves voor afvalstoffenheffing, riolering en begraven.

Daarnaast zijn er egalisatiereserves waarvoor niet geldt dat er tarieven tegen overstaan maar waar men ongewenste schommelingen in de budgetten en realisatie hiervan wil kunnen opvangen. Eventuele tekorten moeten vroegtijdig worden gesignaleerd en er zal een oplossing voor het ontstane (structurele dan wel incidentele) probleem moeten worden gevonden. De egalisatiereserves voor laatstgenoemde categorie betreffen de reserves Wet Werk en Bijstand (WWB), Wmo en huisvesting Onderwijs

De standen van de genoemde egalisatiereserves per 1-1-2012 zijn:

- egalisatiereserve afvalstoffenheffing	€	1.636.226
- egalisatiereserve riolering	€	275.491
- egalisatiereserve begraven	€	141.273
- egalisatiereserve Wmo	€	4.487.968
- egalisatiereserve Wet Werk en Bijstand	€	2.035.826
- egalisatiereserve huisvesting onderwijs	€	11.198.923
- egalisatiereserve monumenten	€	104.467
- egalisatiereserve Poldertoren	€	272.565

Er komt straks één budget voor de taken binnen het sociaal domein dat naar gemeenten worden overgeheveld: werk, begeleiding en jeugd. Dat blijkt uit het regeerakkoord en de doorrekening van het Centraal Planbureau (CPB).

Rentetoerekening

Er wordt geen rente toegerekend aan egalisatiereserves met uitzondering van de egalisatiereserve huisvesting onderwijs en egalisatiereserve Poldertoren. Voor deze egalisatiereserves geldt dat deze wordt ingezet (inclusief de bespaarde rente) binnen het Financieel Kader Onderwijshuisvesting 2009-2018 respectievelijk de exploitatie Poldertoren. De bespaarde rente over de overige egalisatiereserves worden ingezet als algemeen dekkingsmiddel in de begroting.

Herbevestiging 2

De bespaarde rente over de egalisatiereserves worden ingezet als algemeen dekkingsmiddel met uitzondering van de egalisatiereserve huisvesting onderwijs en egalisatiereserve Poldertoren.

4.3 Overige bestemmingsreserves

Onder deze categorie vallen de onderstaande reserves:

<u>Naam</u>	<u>Saldo 1 januari 2012</u>
- Beleidsplan	€ 27.959.166
- Nazorg Ecopark	€ 57.056
- Bovenwijkse voorzieningen	€ 2.104.035
- Onderhoud uitbreiding Tollebeek	€ 428.129
- Vervanging bruggen	€ 2.576.556
- ILG	€ 5.167.974
- Acquisitie	€ 24.327
- Duurzaamheid	€ 75.000
- Nationaal uitvoeringsprogramma	€ 76.500
- Ontwikkelingsfonds stimulering werkgelegenheid	€ 368.298
- EU-co-financiering phasing-out programma	€ 967.737
- Huisvesting Onderwijs	€ 11.198.923
- Onderhoud onderwijsgebouwen	€ 2.061.789
- Onderwijsachterstanden exceptionele groei	€ 144.464
- Programma culturele voorstellingen	€ 61.756 (*)
- Culturele activiteiten	€ 24.363 (*)
- Oudheidkunde	€ 78.512 (*)
- Onderhoud/vervanging speelplaatsen	€ 288.610
- Kinderopvang	€ 50.000 (*)
- Baggeren	€ 7.116 (*)
- Optimaliseren afvalwatersysteem	€ 768.075
- Transitiegelden Zuyderzeelijn	€ 4.180.000
- Achterstallig onderhoud openbare ruimte	€ 1.051.120
- Eigen risico brandverzekering	€ 51.036 (*)
- Achtergestelde lening IJsselmeerziekenhuizen	€ 2.400.000
- Nog uit te voeren werkzaamheden 2010	€ 419.224
- Nog uit te voeren werkzaamheden 2011	€ 724.051
- Startersleningen	€ 504.000
- Aankoop pand Schokkererf	€ 380.000
- Duurzaam vervoer	€ 20.200
- Woonconsumentenactiviteiten	€ 108.691 (*)
- Kerktorens	€ 4.426
- Grondexploitatie	€ -
- Voorlopige winst verkoop erfpachtgrond	€ 1.112.437
- Kunstwerken Noordoostpolder	€ 522.752
- Kunstopdrachten Noordoostpolder	€ 188.535
- Inburgering	€ 532.098

(*) Deze bestemmingsreserves zijn volledig ingezet om de noodzakelijk geachte voorzieningen binnen de grondexploitatie te treffen. De raad heeft hier toe besloten in september 2012.

Opheffing diverse (bestemmings)reserves

Besluit 2

De volgende bestemmingsreserves opheffen omdat de doelstelling waarvoor deze reserves oorspronkelijk zijn ingesteld inmiddels is behaald of door de tijd is ingehaald. De genoemde reserves hebben bij het moment van opheffing geen saldo. Het betreffen de navolgende bestemmingsreserves:

- Lokale arbeidsvoorwaarden
- Deelneming Vitens NV
- Nazorg bedrijventerrein A6
- Minimabeleid
- Compensatie dividendverlies Essent
- Kinderopvang
- Baggeren
- Eigen risico brandverzekering
- Woonconsumentenactiviteiten

Besluit 3

De bestemmingsreserves Grondexploitatie en Voorlopige winst verkoop erfpachtgrond samenvoegen tot één bestemmingsreserve Grondexploitatie omdat zowel de reserve Grondexploitatie als de reserve Voorlopige winst verkoop erfpachtgrond deel uit maken van het weerstandsvermogen grondexploitaties.

Instelling bestemmingsreserve

In het kader van de aanleg van de nieuwe N50 tussen Ens en Ramspol is een aantal wegen in beheer en onderhoud bij de gemeente Noordoostpolder deels verlegd en aangepast. Het gaat om delen van de Oud Emmeloorderweg, Kamperzandweg en Zwartemeerweg.

De omgelegde en aangepaste wegen worden nu door Rijkswaterstaat beheerd en onderhouden. Rijkswaterstaat wil de zogenaamde waterstaatswerken die niet meer tot het hoofdwegennet behoren overdragen aan lagere wegbeheerders, waaronder een deel naar de gemeente Noordoostpolder. De overdracht omvat wegen, een brug, bermen, beplantingen en (halve) sloten.

Het over te dragen areaal verkeert in goede staat en er is geen sprake van achterstallig onderhoud. Wel zijn er kosten m.b.t. het dagelijks beheer en is op termijn groot onderhoud noodzakelijk (o.a. overlagen wegen, herprofilering van bermen en sloten).

Hiertoe wordt een afkoopsom voor eeuwigdurend onderhoud aan de gemeente uitgekeerd. Voorgesteld wordt de afkoopsom in een nieuw te vormen bestemmingsreserve 'Onderhoud wegen N50' te storten om het toekomstig (groot) onderhoud te kunnen dekken.

Besluit 4

De bestemmingsreserves Onderhoud wegen N50 instellen ten behoeve van het toekomstig (groot) onderhoud aan de overgedragen wegen, brug, wegbermen, beplanting en (halve) sloten.

5 Rentebeleid ten aanzien van reserves

Reserves en voorzieningen worden aangewend als intern financieringsmiddel. Hierdoor hoeft minder geld te worden aangetrokken op de kapitaalmarkt en is sprake van bespaarde rente. De bespaarde rente is min of meer fictieve rente die niet aan een bankinstelling behoeft te worden afgedragen. Er bestaan grofweg drie keuzes hoe deze rente aan te wenden:

- toevoegen aan de reserves;
- ten gunste laten komen van de exploitatie;
- een combinatie van beiden.

Het rentevoordeel ten gunste laten komen van de exploitatie heeft een positieve invloed op het begrotingsaldo; dit wordt immers als extra inkomst beschouwd. Het nadeel hiervan is als de rente ten gunste van de exploitatie wordt gebracht, dat er een dekkingsprobleem ontstaat op het moment dat de reserve wordt aangewend. De reserve is dan niet meer beschikbaar voor de interne financiering. In feite betekent dit dat de reserve geblokkeerd is tenzij er alternatieve dekking wordt gevonden om het dekkingsprobleem op te heffen.

Om de rentetoerekening transparant te houden wordt de onderstaande algemene werkwijze met betrekking tot de bespaarde rente voorgesteld:

Besluit 5

De rentetoerekening aan reserves conform onderstaande tabel vaststellen:

Reserve	Bespaarde rente toevoegen aan	Rente-percentage
Algemene reserve	Exploitatie	4,5%
Egalisatiereserves	Exploitatie	4,5%
Overige bestemmingsreserves:		
- beleidsplan	Reserve	4,5%
- nazorg Ecopark	Reserve	4,5%
- bovenwijkse voorzieningen	Reserve	4,5%
- onderhoud uitbreiding Tollebeek	Reserve	4,5%
- vervanging bruggen	Reserve	4,5%
- acquisitie	Reserve	4,5%
- ontwikkelingsfonds	Reserve	4,5%
- werkgelegenheid	Reserve	4,5%
- Eu-co-fin-phasing out programma	Reserve	4,5%
- huisvesting onderwijs	Reserve	4,5%
- onderhoud onderwijsgebouwen	Reserve	4,5%
- onderwijsachterstanden exc groei	Reserve	4,5%
- onderhoud/vervanging	Reserve	4,5%
- speelplaatsen	Reserve	4,5%
- restauratie monumenten	Reserve	4,5%
- kerktorens	Reserve	4,5%
- exploitatie poldertoren	Reserve	4,5%
- kunst en cultuur	Reserve	4,5%
- inburgering	Reserve	4,5%
- overige bestemmingsreserves	Exploitatie	4,5%

In het huidige beleid wordt een uniform rentepercentage gehanteerd van 4,5%. Er is op dit moment geen aanleiding dit percentage bij te stellen. Het percentage van 4,5% bestaat uit het rentepercentage van een lening met een looptijd van 25 jaar op de kapitaalmarkt plus een risico-opslag van 0,5-1,0%. De ingestelde risico-

opslag dient als interne buffer bij onverhoedse rentestijgingen. Het actuele percentage op 18 oktober 2012 bedraagt 3,51%. Ruwweg kan worden gesteld dat 50% van het totaal aan bespaarde rente over de reserves wordt toegevoegd aan de reserves en 50% wordt toegevoegd als algemeen dekkingsmiddel aan de exploitatie. Reeds uiteen is gezet dat dit een nadeel van de begroting oplevert indien de betreffende reserves worden aangewend. De bespaarde rente die tot dan werd ingezet als algemeen dekkingsmiddel vervalt als inkomst met als gevolg een budgettair nadeel in de begroting. Dit vormt een risico.

Besluit 6

De bespaarde rente die thans ingezet wordt als algemeen dekkingsmiddel aan te wenden voor niet-structurele (dus incidentele) lasten in de begroting.

Besluit 7

Indien de begrotingsruimte het toelaat de bespaarde rente die thans wordt ingezet als algemeen dekkingsmiddel toe te voegen aan de algemene reserve of aan de reserve beleidsplan om een striktere scheiding aan te brengen tussen incidenteel en structureel.

6 Samenvatting beslispunten

Ten opzichte van de vigerende nota reserves & voorzieningen worden de volgende onderdelen (her)bevestigd, aangepast of nieuw opgenomen:

Besluiten:

Besluit 1

De algemene reserve -indien de budgettaire mogelijkheid zich aandient- aan te vullen tot een niveau van ten minste 15% van het begrotingsresultaat vóór resultaatbestemming, exclusief grondexploitatie.

Besluit 2

De volgende bestemmingsreserves opheffen omdat de doelstelling waarvoor deze reserves oorspronkelijk zijn ingesteld inmiddels is behaald of door de tijd is ingehaald. De genoemde reserves hebben bij het moment van opheffing geen saldo. Het betreffen de navolgende bestemmingsreserves:

- Lokale arbeidsvoorwaarden
- Deelneming Vitens NV
- Nazorg bedrijventerrein A6
- Minimabeleid
- Compensatie dividendverlies Essent
- Kinderopvang
- Baggeren
- Eigen risico brandverzekering
- Woonconsumentenactiviteiten

Besluit 3

De bestemmingsreserves Grondexploitatie en Voorlopige winst verkoop erfpachtgrond samenvoegen tot één bestemmingsreserve Grondexploitatie omdat zowel de reserve Grondexploitatie als de reserve Voorlopige winst verkoop erfpachtgrond deel uit maken van het weerstandsvermogen grondexploitaties.

Besluit 4

De bestemmingsreserves Onderhoud wegen N50 instellen ten behoeve van het toekomstig (groot) onderhoud aan de overgedragen wegen, brug, wegbermen, beplanting en (halve) sloten.

Besluit 5

De rentetoe rekening aan reserves conform onderstaande tabel vaststellen:

Reserve	Bespaarde rente toevoegen aan	Rente-percentage
Algemene reserve	Exploitatie	4,5%
Egalisatiereserves	Exploitatie	4,5%
Overige bestemmingsreserves:		
- beleidsplan	Reserve	4,5%
- nazorg Ecopark	Reserve	4,5%
- bovenwijkse voorzieningen	Reserve	4,5%
- onderhoud uitbreiding Tollebeek	Reserve	4,5%

- vervanging bruggen	Reserve	4,5%
- acquisitie	Reserve	4,5%
- ontwikkelingsfonds	Reserve	4,5%
werkgelegenheid	Reserve	4,5%
- Eu-co-fin-phasing out programma	Reserve	4,5%
- huisvesting onderwijs	Reserve	4,5%
- onderhoud onderwijsgebouwen	Reserve	4,5%
- onderwijsachterstanden exc groei	Reserve	4,5%
- onderhoud/vervanging	Reserve	4,5%
speelplaatsen	Reserve	4,5%
- restauratie monumenten	Reserve	4,5%
- kerktorens	Reserve	4,5%
- exploitatie poldertoren	Reserve	4,5%
- kunst en cultuur	Reserve	4,5%
- inburgering	Reserve	4,5%
- overige bestemmingsreserves	Exploitatie	4,5%

Besluit 6

De bespaarde rente die thans ingezet wordt als algemeen dekkingsmiddel aan te wenden voor niet-structurele (dus incidentele) lasten in de begroting.

Besluit 7

Indien de begrotingsruimte het toelaat de bespaarde rente die thans wordt ingezet als algemeen dekkingsmiddel toe te voegen aan de algemene reserve of aan de reserve beleidsplan om een striktere scheiding aan te brengen tussen incidenteel en structureel.

Besluit 8

De volgende bedragen laten vrijvallen in/naar de reserve beleidsplan, al dan niet via de exploitatie:

1.Vervanging 19 bruggen:	€	50.000
2.NOP-DROP:	€	300.000
3.Abreshia:	€	75.000
4.Abreshia:	€	25.000
5.Abreshia:	€	25.000
6.Nazorg bedrijventerrein Ecopark:	€	57.056
7.Uitbreiding & onderhoud Tollebeek:	€	150.000
8.WWB/WMO:	€	nihil
9.Optimaliseren watersystemen:	€	68.075
10.Transitiegelden ZZL:	€	180.000
11.Vrije ruimte en rentetoevoeging:	€	<u>2.062.671</u>
Totaal:	€	2.992.802

(Her)bevestigingen

Herbevestiging 1

De bespaarde rente over de algemene reserve wordt ingezet als algemeen dekkingsmiddel.

Herbevestiging 2

De bespaarde rente over de egalisereserves worden ingezet als algemeen dekkingsmiddel met uitzondering van de egalisereserve huisvesting onderwijs en egalisereserve Poldertoren.

7 Toelichting op doel per reserve

Hieronder wordt per reserve een toelichting gegeven omtrent soort reserve, bestedingsdoel, (toekomstige) claims en overige relevante informatie. De vermelde standen zijn per 1 januari 2012.

Algemene reserve (saldireserve en eigen kapitaal)		€ 10.010.746
Functie	Financieringsfunctie	
Doel	1. Het opvangen van onvoorziene uitgaven voortvloeiende uit: <ul style="list-style-type: none"> - calamiteiten; - niet voorziene uitgaven. 2. Het opvangen van rekeningtekorten. 3. Ter dekking van gekwantificeerde risico's (incidentele).	
Voeding en onttrekking	Indien noodzakelijk ten laste van exploitatie dan wel beschikking overige reserves.	
Noodzakelijk niveau	Tussen de 10 en 20% van de omzet vóór resultaat bestemming, exclusief de lasten binnen de grondexploitatie.	
Claims	De bespaarde rente wordt toegevoegd aan de exploitatie. Hiermee is de algemene reserve beklemd wat inhoudt dat indien de algemene reserve wordt aangesproken, er een structureel dekkingsprobleem ontstaat in de exploitatie ter grootte van de bespaarde rente	

Beleidsplan		€ 27.959.166
Functie	Bestedingsfunctie	
Doel	Ter dekking van incidentele lasten van nieuw beleid	
Voeding en onttrekking	Voeding geschiedt door: <ul style="list-style-type: none"> - rentetoevoegingen; - rekeningsresultaten; - begroting (incidenteel). Onttrekkingen vinden veelal plaats door vaststelling van de beleidsplanning en door separate raadsvoorstellen.	
Claims	<p>De verschillende soorten claims worden gerubriceerd van A tot en met F.</p> <p>A. Binnen de reserve beleidsplan is op basis van besluitvorming, veelal in het kader van de beleidsplanning een aantal claims gelegd op deze reserve. Over deze middelen kan beschikt worden na dat de gemeenteraad hier expliciet goedkeuring heeft gegeven.</p> <p>Deze claims bestaan uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitvoering GVVP (gemeentelijk verkeers- en vervoersplan): € 290.000 Budget is nodig om vastgesteld GVVP uit te voeren Kunnen voeren voor uitvoering GVVP: onder Andere minirotonde stadshart. - Kleinschalige recreatieve voorzieningen: € 87.678 - Onderhoud erfgoed Schokland: € 34.791 Deze reserve is noodzakelijk om het noodzakelijke Onderhoud uit te kunnen voeren. - Volkshuisvestingsplan/woonvisie Noordoostpolder: € 5.010.009 voorliggend advies € 1.500.000 voor Nagele, resteert grosso modo € 3.500.000. Hier ligt een herziene woonvisie onder, die in maart 2013 in de raadsvergadering wordt behandeld. Hier ligt een onderbouwing aan ten grondslag 	

voor de benodigde middelen die in de basis een grotere minimaal de omvang zal hebben van de resterende € 3.500.000.

- Riolering buitengebied: € 976.952
Het rijksbeleid dat aanleiding was voor vorming van de reserve geldt nog. Reserve blijft noodzakelijk tbv ontwikkelingen in het landelijk gebied. Bij wijziging provinciaal beleid kan heroverweging plaatsvinden.
- Iza-gelden: € 59.774
Budget is begroot voor kerstpakketten conform overeenkomst met de werknemersorganisaties.
- Masterplan Sport € 610.716
In zijn geheel nodig voor realisatie Masterplan.
- Cultuurbedrijf € 207.800
Deze middelen zijn noodzakelijk voor het (onderzoek) naar de verzelfstandiging van het cultuurbedrijf.
- Poldertoren: € 1.350.000
De reserve is een garantiereserve voor de getaxeerde boekwaarde van de Poldertoren.

B. Daarnaast zijn er gelden beklemd door de vastgestelde beleidsplanning 2013-2016 en begroting 2013.

De belangrijkste beklemmingen zijn:

- Openbare orde en veiligheid € 50.000
Inhuur preventieteam C2000 veiligheidseisen en inzet BOA's.
- Museum Schokland € 58.402
- Nop Drop bestemmingsplannen € 371.518
Dit project wordt in 2013 afgerond en daar is nog een werkbudget voor nodig van € 71.518.

Ergo € 300.000 kan vrijvallen.

Opgemerkt wordt dat er wel een structureel budget nodig is miv 2014 voor het actueel houden van bestemmingsplannen. Voorstel volgt in de beleidsplanning.

- Project Dienstverlening € 13.205
De middelen zijn nodig om de kosten van het nog onderhanden project te betalen.
- Glastuinbouw Luttelgeest € 77.946
Moet blijven bestaan voor de ontwikkeling van de vervolgfase van de glastuinbouwontwikkeling Luttelgeest Noordoost.
- Het Nieuwe Werken € 2.498.000
Voor realisatie HNW is hele bedrag noodzakelijk.
- Project MSB € 257.000
Voor uitvoering van de MSB is een reserve gevormd die voldoende is om alle kosten van dit meerjarige het project te dekken conform onderliggend plan.
- Luchtfoto's 2012 € 100.000
Begin 2013 wordt gevlogen om foto's te maken.
- Werkbudget Nagele € 160.000
Is noodzakelijk voor de uitvoering van het project herstructurering Nagele. Dit werk is in uitvoering.

- Cultuurplein	€	14.428
Deze middelen (restantdeelbudget) zijn noodzakelijk voor het (onderzoek) naar de verzelfstandiging van het cultuurbedrijf.		
- Ketenproblematiek	€	25.000
Het beleid is vastgesteld, de activiteiten zijn in voorbereiding en worden in 2013 uitgevoerd.		
- Jeugdactiviteiten	€	268.490
Ten behoeve van uitvoeringsbudget NOP-ART en combinatiefunctionaris.		
- Kwaliteitshandvest/servicenormen	€	30.000
Verbetering servicenormen en implementeren centraal loket.		
- Actualisatie GVVP 2010	€	5.720
Is in afrondende fase. Budget is nodig.		
- Implementatie Wabo 2010	€	27.556
Voor kosten digitalisering die met name in 2013 plaatsvinden.		
- Omvorming plantsoenen	€	425.781
Lopend project, in afwachting van evaluatie.		
- Beleidsplan sociale structuurvisie	€	45.000
Realisatie/oplevering in 2013.		
- Milieuprogramma 2010	€	9.005
Deze middelen zijn nodig voor projecten die zijn opgenomen in het duurzaamheidsprogramma 2013.		
- Lokale bewegwijzering	€	126.550
Opdracht uitvoering in 2013 deur uitgegaan.		
- Gemeentelijk gebouwenbeheer	€	15.000
Opdracht uitvoering in 2013 deur uitgegaan.		
- Herstr openb ruimte E'oord Oost	€	340.000
Nodig voor afkoppeling riolering E'oord centrum		
- Toenemende verkeersdruk Emmeloord-Centrum	€	485.000
100% nodig voor circulatieplan E-centrum. Zit in plan stadshart. Moet behouden blijven.		
- Masterplan sport acc	€	35.000
Afwikkeling 2013.		
- DNA Emmeloord	€	6.171
Uitvoering bevindt zich in afronde fase. Middelen worden in zijn geheel aangewend.		
- Subsidieregeling opknappen werklocaties	€	100.000
Budget is in de oktoberraad 2012 vastgesteld en is bedoeld voor revitaliseren/opknappen van werklocaties ondernemers.		
- Aanleg IBA systemen	€	250.000
In 2013 wordt een bijdrage van € 190.000 aan het waterschap betaald. Het restant blijft beschikbaar voor de riolering buitengebied.		
- Vervanging en gr onderh 19 bruggen	€	50.000
Het groot onderhoud is afgerond en de middelen kunnen vrijvallen.		
		Vrijval: € 50.000
- Milieuprogramma 2008	€	8.518
Deze middelen zijn nodig voor projecten die zijn opgenomen in het duurzaamheidsprogramma 2013.		
- Opstellen beleidsplan bruggen/GVVP buitengebied:	€	28.000
De werkzaamheden zijn onderhanden		

- Millenniumproject Abreshia	€ 75.000
In maart wordt een voorstel internationalisering in de raad behandeld, waarvoor deze middelen de dekking vormen. Deze reserve valt vrij, omdat de middelen niet meer worden ingezet voor het doel waarvoor het beschikbaar is gesteld. Vrijval € 75.000	
- Reconstructie wijkpark De Zuidert	€ 20.000
Noodzakelijk voor afwikkeling reconstructie.	
- Ontwikkeling GBKN	€ 168.139
In zijn geheel nodig. Realisatie onder handen.	
- Marketing	€ 100.000
Betreft gebiedspromotie en wordt in 2013 aangewend voor organisatie evenementen, opzetten marketingfederatie en promotiemateriaal.	
- Communicatie handhaving	€ 40.000
In 2013 nodig voor communicatie bevorderen naleefgedrag en maken uitvoeringsprogramma.	
- Arbeidsmarktcommunicatie	€ 30.000
Betreft een meerjarenprogramma.	
- Milieuprogramma 2009	€ 51.378
Is opgenomen in milieuprogramma 2013.	
- Woonvisie Noordoostpolder	€ 188.271
Middelen zijn nodig voor met maken van de dorpsvisies.	
Subtotaal	€ 6.554.078

C. Primitief geraamd in de programmabegroting 2013.

Onder de primitief onttrokken reserves ligt een raadsbesluit. In het algemeen geldt dat de doelstellingen en de bijbehorende middelen bij beleidsplanning en vervolgens programmabegroting zijn vastgesteld. In het kort komt het er op neer dat hier de dekkingsmiddelen worden aangetroffen voor de incidentele budgetten uit de programmabegroting 2013.

Voor één doelstelling geldt dat de gereserveerde middelen hiervoor niet meer zullen worden aangewend. Deze post is expliciet toegelicht.

Overzicht primitieve onttrekkingen 2013:

- Bezuiniging fase III (reserve ID kaart)	€ 254.000
- Bestuursdienst	€ 200.000
- Kasschuif 2012-2013	€ 300.000
- Bovenformatieven	€ 115.072
- Nagelerweg huur	€ 29.000
- Kerstpakket	€ 15.000
- Inzetten BOA's	€ 75.000
- Communiceren stadshart	€ 32.500
- Communicatie	€ 10.000
- Griffieondersteuning	€ 10.000
- Identiteitskaarten	€ 16.623
- Accountmanagement en acquisitie	€ 25.000
- Accountmanagement & Acquisitie	€ 300.000
Voor uitvoering doelstellingen subpijler 7A: Werk en economie in de gemeente.	
- Vastgoedbeheer	€ 10.000
- Exploitatie golfbaan	€ 24.000

- Buurtbemiddeling	€	25.000
- Wijkplatforms	€	5.000
- IGW	€	86.021
- Gebouwenscan	€	50.000
- Rijksmonument Middelbuurt	€	25.000
- Promotie Schokland	€	23.000
- Overheidsloket	€	50.000
- Dienstverlening	€	275.000
- Projectleider MPS	€	75.000
- Structuurvisie (projectleiding)	€	75.000
- Kwartiermaker verzelfstandiging	€	57.800
- (Lasten) Aankoop grond Luttelgeest evenemententerrein.	€	13.500
- Masterplan Sport (BBH)	€	400.000
- Modderborden	€	15.000
- Parkeerbeleidsplan	€	20.000
- Masterplan Sport (BBH)	€	140.000
- Abreshia	€	25.000
In maart wordt een voorstel internationalisering in de raad behandeld, waarvoor deze middelen de dekking vormen. Deze reserve valt vrij, omdat de middelen niet meer worden ingezet voor het doel waarvoor het beschikbaar is gesteld. Vrijval € 25.000		
- Parkeerplaatsen woonwijken	€	50.000
Subtotaal:	€	2.826.516

D. Primitief geraamd in de programmabegroting 2014-2016.

Onder de primitief onttrokken reserves ligt een raadsbesluit. In het algemeen geldt dat de doelstellingen en de bijbehorende middelen bij beleidsplanning en vervolgens programmabegroting zijn vastgesteld. In het kort komt het er op neer dat hier de dekkingsmiddelen worden aangetroffen voor de incidentele budgetten uit de programmabegroting 2014-2016.

Voor één doelstelling geldt dat de gereserveerde middelen hiervoor niet meer zullen worden aangewend. Deze post is expliciet toegelicht

Overzicht primitieve onttrekkingen 2014-2016

- Openbare orde en veiligheid (BOA'S)	€	75.000
- Bevorderen economie	€	300.000
Het bevorderen van de economie gestoeld op deze reserve is gebonden aan de huidige collegeperiode en stopt per 2015.		
- Project MSB	€	75.000
- Public relations	€	20.000
- Project dienstverlening	€	50.000
- Public relations	€	32.500
- Van plantsoenen naar algemene dekking	€	200.000
- Project dienstverlening	€	275.000
- (Hulp)Kostenplaats directie	€	345.216
- Kasschuif rijk	€	300.000
- Millenniumproject Abreshia	€	25.000
In maart wordt een voorstel internationalisering		

	in de raad behandeld, waarvoor deze middelen de dekking vormen. Deze reserve valt vrij, omdat de middelen niet meer worden ingezet voor het doel waarvoor het beschikbaar is gesteld. Vrijval € 25.000
	<ul style="list-style-type: none"> - Parkeerprobleem € 50.000 - Masterplan Sport Accommodaties € 75.000 - Leefbaarheid/buurtbemiddeling € 25.000 - Golfbaan € 72.000 - Museum Schokland € 69.000 - Hpkl huisvesting gem huis € 29.000 - Leefbaarheid € 5.000 - Cultuurplein € 57.800 - Bevorderen economie € 25.000 - IGW (leefbaarheid) € 86.021 - (Lasten) evenemententerrein Luttelgeest € 13.500 - Marknesserbrug € 4.500.000 - Burgerdiensten € 270.623 - Personeelskosten € 15.000 - Overige eigendommen € 30.000 - Lokaal onderwijsbeleid € 50.000 - Werelderfgoed Schokland € 10.000 - Werelderfgoed Schokland € 5.000 - Werelderfgoed Schokland € 10.000 - Raad en raadscommissie € 10.000 - Bestuursdienst alg dekking € 200.000 - Parkeerbeleidsplan € 20.000 - Verstrekken modderborden € 15.000 - Parkeerplaats BBH € 400.000 - Masterplan Sport € 140.000
	Subtotaal: € 8.866.711
	<p>E. Reguliere voeding reserve beleidsplan</p> <p>Deze vrije ruimte ontstaat door de jaarlijkse rentetoevoegingen en automatische vrijval door afronding van werkzaamheden. Dit bedrag dient jaarlijks als startpositie beschikbare middelen voor incidenteel beleid van de nieuwe beleidsplanning.</p> <ul style="list-style-type: none"> - rente/vrije ruimte € 2.062.671
	Valt in vrije ruimte: € 2.062.671

Nazorg bedrijventerrein Ecopark		€ 57.056
Functie	Bestedingsfunctie	
Doel	Deze reserve is gevormd uit de ontvangen afkoopsom van een projectontwikkelaar en wordt ingezet voor het toekomstig onderhoud van de openbare voorzieningen op het Ecopark te Emmeloord.	
Voeding en onttrekking	De reserve wordt gevoed door rentetoevoegingen over het saldo per 1 januari van elk jaar. Onttrekkingen vinden in de toekomst plaats.	
Claims	Geen. De nazorg is nu afgewikkeld en de kosten voor het onderhoud zijn in de reguliere onderhoudsbudgetten opgenomen. Inventarisatie leerde dat er geen incidentele uitgaven meer worden verwacht.	
		Vrijval: € 57.056

Bovenwijkse voorzieningen		€ 2.104.035
Functie	Bestedingsfunctie	
Doel	Deze reserve is gevormd om algemene en specifieke infrastructurele voorzieningen te kunnen dekken.	
Voeding en onttrekking	<p>Voeding vindt plaats door rentetoevoeging en door een opslag op de grondprijs van specifieke grondexploitaties.</p> <p>Onttrekkingen vinden plaats op basis van specifieke besluitvorming van college en raad.</p>	
Claims	<p>De reserve is opgedeeld in diverse subreserves, elk met een specifiek doel.</p> <p>Voor woonrijpmaken Zuidakker/Zuidwend te Bant is € 40.000 gevoteerd.</p> <p>Tegenover de reserve staat een investeringsprogramma. Investeringsvoorbeelden: brug Marknesse, rotonde moerasandijvie. Doordat de voeding is gekoppeld aan grondverkoop zijn de middelen niet vrij aanwendbaar. Aanwending dient een (in)directe relatie te hebben met verkoop van gronden/kavels.</p>	

Uitbreiding en onderhoud Tollebeek		€ 428.129
Functie	Bestedingsfunctie	
Doel	Deze reserve is gevormd uit de afkoopsom ontvangen van een projectontwikkelaar ten behoeve van het toekomstig onderhoud (na voltooiing van het project) van de openbare voorzieningen.	
Voeding en onttrekking	Voeding heeft ineens plaatsgevonden. Bespaarde rente wordt eveneens toegevoegd.	
Claims	<p>Woonrijpmaken Tollebeek € 46.500</p> <p>Jaarlijks € 21.850 ten behoeve van (toekomstig) onderhoud. Over 10 worden de onderhoudskosten voor de openbare ruimte die daar aan gerelateerd zijn, beschouwd als onderdeel van het reguliere onderhoud en dienen dan ook uit die budgetten te worden bekostigd. Hiermee zijn alle verwachte kosten in beeld en wordt voorgesteld het verschil tussen de aanwezige reserve en de onderbouwde benodigde middelen vrij te laten vallen.</p> <p style="text-align: right; color: yellow;">Vrijval: € 150.000</p>	

Vervanging bruggen		€ 2.576.556
Functie	Bestedingsfunctie	
Doel	Deze reserve is bedoeld voor de realisatie van de toekomstige vervanging van bruggen in Noordoostpolder.	
Voeding en onttrekking	<p>De bespaarde rente over deze reserve wordt toegevoegd. Eveneens is bepaald dat indien er sprake is van een positief rekeningsresultaat er gekeken wordt of er een storting in deze reserve dient plaats te vinden.</p> <p>In 2012 wordt er op basis van de beleidsplanning 2012-2015, nr 802, € 424.000 aan deze reserve toegevoegd.</p> <p>Onttrekkingen vinden plaats op basis van separate besluitvorming door college/raad.</p>	
Claims	<p>Vervanging bruggen € 1.598.146.</p> <p>De overige middelen binnen deze "spaarreserve" moeten de komende jaren aangevuld worden om bruggen te kunnen vervangen.</p>	

Investeringsbudget landelijk gebied		€ 5.167.974																																
Functie	Bestedingsfunctie																																	
Doel	Dit betreft de reserve ter dekking van de lasten die in het kader van de realisatie van de projecten binnen het ILG. Het betreft het cofinancieringsdeel van Noordoostpolder																																	
Voeding en onttrekking	De reserve wordt niet gevoed. De bespaarde rente wordt toegevoegd aan de exploitatie.																																	
	Onttrekking vindt plaats op basis van separate besluitvorming in het kader van de te realiseren projecten binnen ILG.																																	
Claims	<p>Er liggen nog enkele claims betreffende nog lopende projecten binnen het ILG. Het gaat om:</p> <table border="0"> <tr> <td>1. Herstel wegbepanting:</td> <td style="text-align: right;">€ 100.000</td> </tr> <tr> <td>2. Wateropgave Burchttocht fase II:</td> <td style="text-align: right;">€ 243.000</td> </tr> <tr> <td>3. Boerenerven in het groen:</td> <td style="text-align: right;">€ 100.000</td> </tr> <tr> <td>4. Recreatieplan Natuurmonumenten:</td> <td style="text-align: right;">€ 162.000</td> </tr> </table> <p>Daarnaast maakt de cofinanciering van de Wellerwaard ad € 2,8 mln nadrukkelijk deel uit van deze reserve.</p> <p>De gemeenteraad heeft in het kader van het moeten treffen van voorzieningen als gevolg van de nota strategische grondvoorraad besloten € 1,8 mln aan deze reserve te onttrekken. De indirecte aanleiding voor het laten vrijvallen lag in het gegeven dat de provinciale cofinanciering van deze projecten die was komen te vervallen. Het alternatief was dat de gemeente minder projecten zou uitvoeren met de beschikbare middelen. Omdat de dekking voor het treffen van de voorzieningen grondexploitaties gevonden moest worden, is er voor gekozen geen nieuw plan op te stellen en dat had als consequentie dat een streep is gehaald door diverse projecten waarvoor de middelen waren gereserveerd in deze ILG-reserve. Verder is er een tussentijdse evaluatie geweest, waarbij de projecten zijn geanalyseerd die via andere subsidiebudgetten gedekt konden worden en leidden tot vrijval in de ILG-reserve.</p> <p>De projecten die zijn geschrapt of anders gedekt:</p> <table border="0"> <tr> <td>1. Extra toevoegingen aan reserve:</td> <td style="text-align: right;">€ 98.000</td> </tr> <tr> <td>2. Fietspaden:</td> <td style="text-align: right;">€ 903.000</td> </tr> <tr> <td>3. Wandelen over boerenland/op de kuierlatten (goedkoper uitgevoerd):</td> <td style="text-align: right;">€ 26.000</td> </tr> <tr> <td>4. Oud Kraggenburg strekdam:</td> <td style="text-align: right;">€ 96.000</td> </tr> <tr> <td>5. Cultureel erfgoed Schokland:</td> <td style="text-align: right;">€ 100.000</td> </tr> <tr> <td>6. Wateropgave Burchttocht II:</td> <td style="text-align: right;">€ 57.000</td> </tr> <tr> <td>7. Multifunctionele accommodaties:</td> <td style="text-align: right;">€ 240.000*</td> </tr> <tr> <td>8. NME:</td> <td style="text-align: right;">€ 30.000*</td> </tr> <tr> <td>9. Fietsknooppuntensysteem:</td> <td style="text-align: right;">€ 85.000*</td> </tr> <tr> <td>10. Stimulering bewonersparticipatie en projecten:</td> <td style="text-align: right;">€ 200.000*</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Totaal:</td> <td style="text-align: right;">€ 1.835.000</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Afgond:</td> <td style="text-align: right;">€ 1.800.000</td> </tr> </table> <p>*) Deze projecten konden via andere subsidiegebonden budgetten worden gerealiseerd. Hier is sprake geweest van een keuzeverschuiving van dekkingsmiddelen, tussen de phasing out-reserve en de ILG-reserve.</p>		1. Herstel wegbepanting:	€ 100.000	2. Wateropgave Burchttocht fase II:	€ 243.000	3. Boerenerven in het groen:	€ 100.000	4. Recreatieplan Natuurmonumenten:	€ 162.000	1. Extra toevoegingen aan reserve:	€ 98.000	2. Fietspaden:	€ 903.000	3. Wandelen over boerenland/op de kuierlatten (goedkoper uitgevoerd):	€ 26.000	4. Oud Kraggenburg strekdam:	€ 96.000	5. Cultureel erfgoed Schokland:	€ 100.000	6. Wateropgave Burchttocht II:	€ 57.000	7. Multifunctionele accommodaties:	€ 240.000*	8. NME:	€ 30.000*	9. Fietsknooppuntensysteem:	€ 85.000*	10. Stimulering bewonersparticipatie en projecten:	€ 200.000*	Totaal:	€ 1.835.000	Afgond:	€ 1.800.000
1. Herstel wegbepanting:	€ 100.000																																	
2. Wateropgave Burchttocht fase II:	€ 243.000																																	
3. Boerenerven in het groen:	€ 100.000																																	
4. Recreatieplan Natuurmonumenten:	€ 162.000																																	
1. Extra toevoegingen aan reserve:	€ 98.000																																	
2. Fietspaden:	€ 903.000																																	
3. Wandelen over boerenland/op de kuierlatten (goedkoper uitgevoerd):	€ 26.000																																	
4. Oud Kraggenburg strekdam:	€ 96.000																																	
5. Cultureel erfgoed Schokland:	€ 100.000																																	
6. Wateropgave Burchttocht II:	€ 57.000																																	
7. Multifunctionele accommodaties:	€ 240.000*																																	
8. NME:	€ 30.000*																																	
9. Fietsknooppuntensysteem:	€ 85.000*																																	
10. Stimulering bewonersparticipatie en projecten:	€ 200.000*																																	
Totaal:	€ 1.835.000																																	
Afgond:	€ 1.800.000																																	

Na invulling van het vastgestelde beleid, zoals hierboven is aangegeven is de reserve ILG uitgeput.

Acquisitie		€ 24.327
Functie	Bestedingsfunctie	
Doel	De reserve is bedoeld om incidentele promotie en acquisitie in het kader van verkoop bouwgronden.	
Voeding en onttrekking	De reserve wordt gevoed door de bespaarde rente. Onttrekking vindt plaats op basis van separate besluitvorming door college/raad.	
Claims	Geen.	

Duurzaamheid		€ 75.000
Functie	Bestedingsfunctie	
Doel	Deze reserve is ingesteld bij de behandeling van de beleidsplanning 2011-2014. De lasten van de 'Bijdrageregeling energiebesparende maatregelen particuliere woningen Noordoostpolder worden gedekt door deze reserve met een plafond van € 75.000	
Voeding en onttrekking	Voeding heeft éénmalig vanuit de beleidsplanning plaatsgevonden. Bespaarde rente wordt toegevoegd aan de exploitatie. Onttrekkingen vinden plaats op basis van aanvragen conform de ingestelde regeling met als principe: op=op.	
Claims	Diverse aanvragen in dit kader (€ 75.000). Voor de volle omvang van de reserve is ingetekend en uitgegeven per het opmaken van de jaarrekening 2012.	

Nationaal Uitvoeringsprogramma		€ 76.500
Functie	Bestedingsfunctie	
Doel	Deze reserve is ingesteld om de kwaliteit van dienstverlening te handhaven en waar mogelijk te verbeteren. Gebruik van E-overheid is dan een must. Dit leidt tot een compacte, efficiënte overheid.	
Voeding en onttrekking	Voeding heeft vindt plaats vanuit de exploitatie, via de algemene uitkering uit het gemeentefonds. In 2015 wordt de bijdrage van het Rijk weer in zijn geheel aan het gemeentefonds onttrokken. Onttrekking vindt plaats in het jaar 2015.	
Claims	In 2015 wordt er € 331.580 onttrokken aan deze reserve.	

Ontwikkelingsfonds stimulering werkgelegenheid		€ 368.298
Functie	Bestedingsfunctie	
Doel	Het stimuleren van de ontwikkeling van de werkgelegenheid.	
Voeding en onttrekking	Voeding vindt plaats door toevoeging van de bespaarde rente. Onttrekking vindt plaats door middel van separate besluitvorming door college/raad.	
Claims	- Realisatie van centrum voor Jong Ondernemerschap (€ 130.000). - Nota sociaal-economisch beleid 2012-2016 (€ 50.000).	

Eu-cofinanciering phasing-out programma		€ 967.737
Functie	Bestedingsfunctie	
Doel	De reserve is bestemd als cofinanciering van Leader-projecten.	
Voeding en onttrekking	Voeding vindt plaats door toevoeging van de bespaarde rente. Onttrekking vindt plaats door middel van separate besluitvorming door college/raad.	
Claims	Diverse projecten waaronder Baanplein Ens en Dubbeldoelveldjes. De verwachting is dat de provincie opnieuw cofinancierings-gelden in een project ter beschikking zal stellen. Het is daarmee onverstandig deze reserve af te voeren omdat met cofinanciering wordt meebetaald aan het bereiken van doelstellingen van gemeente Noordoostpolder, die de gemeente anders voor 100% zelf zou moeten betalen. Wanneer de nieuwe plannen voor cofinanciering toch niet doorgaan, zal de status van deze reserve opnieuw worden beoordeeld en de uitkomst wordt alsdan aan de gemeenteraad in een raadsvoorstel gepresenteerd.	
Huisvesting onderwijs		€ 11.198.923
Functie	Egalisatiefunctie	
Doel	Deze reserve is bedoeld om de lasten inzake onderwijshuisvesting te egaliseren over een langere periode.	
Voeding en onttrekking	Voeding vindt plaats door toevoeging van de bespaarde rente. Onttrekkingen vinden plaats door uitvoering van het jaarlijks vastgestelde programma onderwijshuisvesting dat een directe relatie heeft met het Financieel Kader Onderwijshuisvesting.	
Claims	De uitgaven zoals die vermeld staan in het programma onderwijshuisvesting 2012 en de nog niet (volledig) uitgevoerde onderdelen van programma's onderwijshuisvesting van voorgaande perioden. Het wachten is op een nieuw Financieel Kader Programma Huisvesting Onderwijs 2013-2022 waarin de voorgenomen onderwijsinvesteringen zijn opgenomen. De planning is dat dit voorstel in de raadsvergadering van september/oktober wordt behandeld. De laatste ontwikkelingen van de ((voorgenomen) samenwerking/samenvoeging) van de Stichting Aves + PCPO moeten hierin worden meegenomen. Het vigerende Programma Onderwijshuisvesting (2009-2018) is niet meer up-to-date omdat de (onderwijs) wereld diverse andere ontwikkelingen doormaakt. Te vermelden is: - terugloop aantal leerlingen primair Onderwijs - vooralsnog geen school in Emmelhage - ontwikkeling 'Kindcentra', brede school, scholen in combinatie met multifunctionele ruimten en andere ontwikkelingen - landelijke kortingen op Onderwijshuisvestingsgelden gemeentefonds (hoeveel wordt dit voor Noordoostpolder? Naar de huidige berekeningen is dat grosso modo € 700.000. Indien	

	<p>de lijn van de minister wordt voortgezet betekent dit een korting op het onderwijshuisvestingsbudget van € 400.000 bovenop de eerdere bezuiniging van € 300.000 in fase II. De consequenties van deze (voorgenomen) bezuinigingen zullen worden doorgerekend in exploitatie en reservesfeer.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mogelijk verdere bezuinigingen in het algemeen. - overdracht onderhoud(sgelden) naar schoolbesturen per 2015. - leegstand scholen (wat te doen met de oude gebouwen? (verkopen, inbreidingslocaties woningbouw/kantoren of anders?) <p>De stand van de reserve groeit niet meer. Of er ruimte is voor een gedeeltelijke vrijval van deze reserve kan niet op zich zelf staand worden beoordeeld. De hierboven vermelde aspecten moeten worden betrokken bij de beoordeling van de omvang van de benodigde middelen. Eerst als dit bekend is, kan een gefundeerde uitspraak worden gedaan over de minimale omvang van de reserve onderwijshuisvesting.</p> <p>Basis onder het geheel van discussiepunten is de totaalvisie waar Noordoostpolder wil staan over 30 jaar. Het gaat om een langetermijn visie met bijbehorende bekostigingsvormen om deze doelen te bereiken. Zeker in tijden waarin bij bezuinigingen vooral naar de korte termijn wordt gekeken, is het van belang te beseffen dat de investeringen in onderwijs-huisvesting uit de beschikbare middelen een diepte-investering zijn (voor veelal minimaal 30 jaar).</p>
--	--

Onderhoud en aanpassing gebouwen primair en speciaal onderwijs		€ 2.061.789
Functie	Bestedingsfunctie	
Doel	Deze reserve is bedoeld om de lasten inzake onderhoud en aanpassing gebouwen van het primair en speciaal onderwijs te kunnen dekken.	
Voeding en onttrekking	<p>Voeding vindt plaats door toevoeging van de bespaarde rente en door een dotatie uit de exploitatie onderwijshuisvesting.</p> <p>Onttrekkingen vinden plaats door uitvoering van het jaarlijks vastgestelde programma onderwijshuisvesting dat een directe relatie heeft met het Financieel Kader Onderwijshuisvesting.</p>	
Claims	<p>De uitgaven zoals die vermeld staan in het programma onderwijshuisvesting 2012 en de nog niet (volledig) uitgevoerde onderdelen van programma's onderwijshuisvesting van voorgaande perioden.</p> <p>De wijze van vaststellen van het nieuwe financieel kader Onderwijshuisvesting 2013 – 2022 is direct van invloed op de benodigde omvang van deze reserve onderhoud en aanpassing gebouwen primair en speciaal onderwijs.</p> <p>Het rijk is voornemens om het onderhoud van onderwijshuisvesting bij de scholen zelf neer te leggen per 2015. Hoe dat wordt georganiseerd is nog niet bekend. Dat zal in de loop tussen nu en eind 2015 duidelijk worden.</p>	

Onderwijsachterstanden exceptionele groei		€ 144.464
Functie	Bestedingsfunctie	
Doel	Deze reserve is bedoeld om de lasten inzake het bestrijden van vroegtijdig schoolverlaten te dekken.	
Voeding en onttrekking	Voeding vindt plaats door toevoeging van de bespaarde rente. Onttrekkingen vinden plaats op basis van de nota Onderwijsachterstanden 2010-2014	
Claims	De uitgaven zoals die vermeld staan in de nota Onderwijsachterstanden 2010-2014.	

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)		€ 4.487.968
Functie	Egalisatie- en risicofunctie	
Doel	Deze reserve is bedoeld om de uitgaven en inkomsten inzake de Wmo voor de exploitatie te egaliseren en hiermee risico's voor de exploitatie zoveel mogelijk uit te sluiten.	
Voeding en onttrekking	Voeding vindt plaats door overschotten op het Wmo-budget. Bespaarde rente wordt toegevoegd aan de exploitatie. Onttrekkingen vinden plaats middels tekorten op het bij de begroting vastgestelde Wmo-budget of door separate wijzigingen op de begroting.	
Claims	De raad heeft in het kader van de nota strategische grondvoorraad besloten € 560.000 uit de reserve Wmo te onttrekken om de noodzakelijk geachte voorzieningen te kunnen treffen binnen de grondexploitaties. N.B. Voor een toelichting zie reserve Wet Werk en Bijstand (is eerstvolgende reserve in dit overzicht)	

Wet Werk en Bijstand (WWB)		€ 2.035.826
Functie	Egalisatie- en risicofunctie	
Doel	Deze reserve is bedoeld om de uitgaven en inkomsten inzake de WWB-inkomensdeel en het participatiebudget voor de exploitatie te egaliseren en risico's voor de exploitatie hiermee zoveel mogelijk uit te sluiten.	
Voeding en onttrekking	Voeding vindt plaats door overschotten op het WWB-inkomens-deel en het participatiebudget toe te voegen aan deze egalisatie-reserve. Bespaarde rente wordt toegevoegd aan de exploitatie. Onttrekkingen vinden plaats middels tekorten op het bij de begroting vastgestelde WWB-inkomensdeel en het participatiebudget te onttrekken aan deze egalisatiereserve of door separate wijzigingen op de begroting.	
Claims	Begrotingstekort 2013 op WWB € 204.136 Reserves Op dit moment onderscheidt gemeente Noordoostpolder vijf reserves in het sociaal domein, waarvan er twee feitelijk van belang zijn. De reserve WMO en de reserve WWB. Beide reserves zijn in de loop der jaren opgebouwd met middelen die resteerden aan het einde van het jaar (WMO en BUIG) en benut voor incidentele overschrijdingen en investeringen voortkomend uit beleids- en/of beheersmaatregelen. Naar aanleiding van de in 2012 gemaakte risico-inventarisatie voor het sociaal domein, de uitbreiding van taken en	

verantwoordelijkheden de komende jaren in het gemeentelijk sociaal domein (opgepakt in het project Krachtig Noordoostpolder en werkgroep regeerakkoord) en de noodzakelijke bezuinigingen op de gemeentebegroting (opgepakt door de taskforce bezuinigingen) is de vraag actueel wat te doen met de reserveposities in het sociaal domein. Gelet op de omvangrijke wijzigingen in het gemeentelijk sociaal domein de komende jaren (met bijhorende financiële en maatschappelijke risico's), die gepaard gaan met een verdergaande integratie van deelgebieden, is het raadzaam één bestemmingsreserve aan te houden specifiek voor dat domein.

Bestemmingsreserve Sociaal domein

De bestemmingsreserve Sociaal domein is primair bedoeld om beperkt beheersbare incidentele risico's op te kunnen vangen wanneer zij zich voordoen. Secundair kan de reserve worden aangewend voor het doen van beleidsmatig onderbouwde incidentele investeringen ten behoeve van het structureel beheersen van risico's. De bestemmingsreserve Sociaal domein wordt aangevuld met overschotten in het sociaal domein (wanneer die zich voordoen) tot een nader te bepalen maximum omvang.

In de bestemmingsreserve Sociaal domein worden de bestaande bestemmingsreserves WMO, WWB, Kinderopvang, Minimabeleid en Inburgering samengebracht. Praktisch gezien komt het neer op een samenvoeging van de reserves WMO en WWB. De afzonderlijke delen (WMO en WWB) worden voorlopig nog wel gescheiden in beeld gehouden, maar er kan geschoven worden tussen de afzonderlijke delen. Wanneer we de huidige reserves zouden samenvoegen ontstaat het volgende beeld van de bestemmingsreserve Sociaal Domein:

Reserve	Stand	Toelichting
WMO	€ 4.487.968	Per 1-1-2013 exclusief mutatie 2012
WWB	€ 2.035.826	Per 1-1-2013 exclusief mutatie 2012
Minimabeleid	€ 0	
Kinderopvang	€ 0	
Inburgering	€ 0	
Totaal	€ 6.523.794	

Op basis van de risico-inventarisatie die in het najaar van 2012 is opgesteld kan een uitspraak worden gedaan over de gewenste (maximum) omvang van de bestemmingsreserve Sociaal domein. In de risico-inventarisatie zijn een aantal incidentele risico's aan bod gekomen die een behoorlijke impact kunnen hebben op het weerstandsvermogen van de gemeente.

Risicoscenario	Kans
Compensatieplicht WMO (openeinde regeling)	1 maal per jaar
Minimabeleid (openeinde regeling)	1 maal per jaar
Niet-sluitende begroting GGD Flevoland	1 maal per jaar
Niet-sluitende begroting GR IJsselmeergroep	1 maal per jaar
Verstrekking bijstand (openeinde regeling)	1 maal per jaar
Toename beroep reïntegratieondersteuning	1 maal per jaar

In de voorgaande en volgende tabel is een beeld gegeven van de risicoscenario's. Op basis van deze scenario's kan worden gesteld dat de maximale impact in een jaar een bedrag van bijna € 3.000.000 is (wanneer alle risico's zich in de verwachte maximale omvang voordoen). Aangezien de risico's zich ieder jaar kunnen voordoen én het tijd kost om bij te sturen op het moment dat deze (beperkt beheersbare) risico's zich voordoen, is een bestemmingsreserve met een omvang van € 6.000.000 aan te raden.

Risicoscenario	Minimale impact	Verwachte impact	Maximale impact
Compensatieplicht WMO (openeinde regeling)	€ 0	€ 200.000	€ 400.000
Minimabeleid (openeinde regeling)	€ 0	€ 150.000	€ 250.000
Niet-sluitende begroting GGD Flevoland	€ 20.000	€ 40.000	€ 60.000
Niet-sluitende begroting GR IJsselmeergroep	€ 258.400	€ 680.000	€ 1.000.000
Verstrekking bijstand (openeinde regeling)	€ 0	€ 462.000	€ 950.000
Toename beroep re-integratieondersteuning	€ 0	€ 220.000	€ 300.000

Toekomstige ontwikkelingen

In de actuele risico-inventarisatie (en daarmee de bepaling van de gewenste omvang van de bestemmingsreserve Sociaal domein) is nog geen rekening gehouden met de maatregelen die zijn aangekondigd in het regeerakkoord. Aangezien de maatregelen die betrekking hebben op het sociaal domein aanzienlijke financiële en maatschappelijke risico's in zich dragen, is het raadzaam jaarlijks in de P&C cyclus de maximumomvang van de bestemmingsreserve sociaal domein te heroverwegen.

Voorstel vakafdeling

1. In de bestemmingsreserve Sociaal Domein worden de bestaande bestemmingsreserves WMO, WWB, Kinderopvang, Minimabeleid en Inburgering samengebracht. Praktisch gezien komt het neer op een samenvoeging van de reserves WMO en WWB. Beide onderdelen blijven wel separaat inzichtelijk.
2. De maximale omvang van de bestemmingsreserve wordt voornamelijk op € 6 miljoen bepaald. Gelet op alle ontwikkelingen in het sociaal domein wordt op basis van de structurele risico-inventarisatie (als onderdeel van de P&C cyclus) jaarlijks bezien of deze grens moet worden herzien.
3. De bestemmingsreserve Sociaal domein kan worden aangewend voor het opvangen van incidentele risico's wanneer zij zich voordoen en het doen van beleidsmatig onderbouwde incidentele investeringen ten behoeve van het structureel beheersen van risico's.
4. De Bestemmingsreserve Sociaal domein wordt aangevuld (tot het geldende maximum) met eventueel gerealiseerd overschotten binnen het sociaal domein).
5. Binnen het project Krachtig Noordoostpolder zal worden bezien of het in het kader van de decentralisatie jeugdzorg wenselijk is de reserve onderwijsachterstanden (€144.464

per 1-1-2012) ook toe te voegen aan de bestemmingsreserve sociaal domein.

6. In 2018 zal de raad een evaluatie worden gepresenteerd en wordt nut en noodzaak van de reserve en het beleid daaromtrent opnieuw bezien.

Vrijval naar de laatste stand van zaken is:

Stand per 1-1-2012:

- WMO: € 4.487.968

- WWB: € 2.035.826

Sub-totaal: € **6.523.794**

Af: dekking voorziening grex: € 560.000 -/-

Saldo per september: € **5.963.794**

De verwachtingen voor de uitkomsten WMO en WWB van de jaarrekening 2012 zijn dat de WWB ongeveer quit zal spelen en er voor de WMO tussen de € 300.000 en € 500.000 toegevoegd zal worden aan de reserve. Beide schattingen onder voorbehoud van de werkelijkheid.

Voorzichtigheidshalve verwachte verantwoorde vrijval:

- vóór jaarrekening 2012: € nihil
- na vaststelling jaarrekening 2012: € 350.000

Afvalstoffenheffing		€ 1.636.226
Functie	Egalisatiefunctie	
Doel	Deze reserve is bedoeld voor het specifiek afzonderen van resultaten op het product afvalverwerking.	
Voeding en onttrekking	<p>Voeding vindt plaats door het positieve resultaat op het product afvalverwerking toe te voegen aan deze reserve. Bespaarde rente wordt toegevoegd aan de exploitatie.</p> <p>Onttrekkingen vinden plaats door het negatieve resultaat op het product afvalverwerking te onttrekken aan deze reserve. Tevens heeft de raad besloten het overschot op deze reserve in 3 jaar tijd terug te geven aan de burgers (t/m 2014) als korting op de HARO-aanslag.</p>	
Claims	<p>Zie tekst bij voeding en onttrekking. Vrijval is niet aan de orde als raadsbesluit wordt gerespecteerd.</p> <p>In de (concept)beleidsplanning 2014 – 2017 zijn diverse investeringen voorzien voor de afvalinzameling die enkele honderdduizenden euro's kosten. Hiermee is geen rekening gehouden. Dit betekent of een ongeplande onttrekking uit deze reserve of een tariefsverhoging of afwijken van kostendekkende tarieven.</p>	
Onderhoud/vervanging speelplaatsen		€ 288.610
Functie	Bestedingsfunctie	
Doel	Deze reserve is bedoeld om toekomstige vervanging van speelplaatsen c.q. speeltoestellen conform een vastgesteld vervangingsplan te kunnen dekken	
Voeding en onttrekking	Voeding vindt plaats door de bespaarde rente toe te voegen aan deze reserve. In afwachting van een herzien vervangingsplan speelplaatsen worden er vooralsnog geen stortingen uit de begroting aan deze reserve toegevoegd.	

	Bespaarde rente wordt toegevoegd aan deze reserve.
	Onttrekkingen vinden plaats middels door de raad vastgesteld vervangingsplan speeltoestellen.
Claims	Uitvoeringsprogramma 2012: € 85.829 Voor 2013 is primitief geen onttrekking geraamd. De reserve kan eerst beoordeeld worden na opstellen van het nieuwe beleidsplan speelplaatsen dat later dit jaar aan de gemeenteraad wordt aangeboden.

Riolering		€ 275.491
Functie	Egalisatiefunctie	
Doel	Deze reserve is bedoeld om de exploitatiekosten met betrekking tot de riolering te egaliseren.	
Voeding en onttrekking	Voeding vindt plaats door het positieve resultaat op het product riolering toe te voegen aan deze reserve. Bespaarde rente wordt toegevoegd aan de exploitatie. Onttrekkingen vinden plaats door middel van het negatieve resultaat op het product riolering te onttrekken aan deze reserve.	
Claims	Tariefseglisatie over een aantal begrotingsjaren. Stand 1-1-2012 € 275.491 geraamde mutatie 2012 63.097 geraamde mutatie 2013 -121.790 geraamde mutatie 2014 0 geraamde mutatie 2015 0 geraamde mutatie 2016 0 <hr/> 216.798	
	Deze reserve kan vrijvallen. Niet in het resultaat, maar bij de beoordeling van de tarieven 2014. De jaarrekening 2012 verandert naar alle waarschijnlijkheid deze situatie. Voorstel is om de jaarrekeninguitkomsten af te wachten en dan de stand van de reserve te bezien in relatie tot de laten en baten van de riolering in de begroting 2014 - 2017.	

Optimaliseren afvalwatersysteem		€ 768.075
Functie	Bestedingsfunctie	
Doel	Deze reserve is gevormd om uitvoering te geven aan de uit te voeren bronmaatregelen aan de bestaande rioleringsstelsels.	
Voeding en onttrekking	Voeding heeft ineens plaatsgevonden. Bespaarde rente wordt toegevoegd aan de exploitatie. Onttrekkingen vinden plaats via het vastgestelde vGRP.	
Claims	De reserve wordt ingezet in het vGRP voor € 700.000. De rentecomponent hoort niet bij de doelstelling en het door het waterschap betaalde bedrag hiervoor. De rentecomponent dient vrij te vallen. Vrijval: € 68.075.	

Transitiegelden Zuyderzeelijn		€ 4.180.000
Functie	Bestedingsfunctie	
Doel	Deze reserve is gevormd voor de bijdrage van de gemeente in de totale uitgaven die er gepland zijn naar aanleiding van het beschikbaar stellen door het Rijk van transitiegelden vanwege het niet doorgaan van het Zuyderzeelijn-project. Ook de provincie Flevoland levert een bijdrage.	
Voeding en onttrekking	<p>Voeding heeft ineens plaatsgevonden. Bespaarde rente wordt toegevoegd aan de exploitatie.</p> <p>Onttrekkingen vinden plaats middels separate voorstellen die door de raad dienen te worden goedgekeurd en die binnen de voorwaarden van het convenant vallen.</p>	
Claims	<p>Bijdrage aan Vollerhoverbrug € 150.000 Masterplan CompoWorld € 322.286 N50-Emmeloord € 2.000.000 Nader te bestemmen: € 1.527.714 Vanwege het gesloten convenant (cofinanciering) is alles beklemd.</p> <p>Nadere bestudering van het convenant heeft opgeleverd dat het om een nominale investering en cofinanciering gaat en dat er geen rente aan deze reserve dient te worden toegevoegd. De rente dient vrij te vallen.</p> <p style="text-align: right;">Vrijval: € 180.000</p>	
Achterstallig onderhoud openbare ruimte		€ 1.051.120
Functie	Bestedingsfunctie	
Doel	Deze reserve is gevormd om uitvoering te geven aan het uitvoeringsplan achterstallig onderhoud in de openbare ruimte	
Voeding en onttrekking	<p>Voeding vindt plaats door in 2012 conform BP 2008-2012, nr 802 een bedrag van € 94.945 toe te voegen aan deze reserve.</p> <p>Bespaarde rente wordt toegevoegd aan de exploitatie.</p> <p>Onttrekkingen vinden plaats op basis van het uitvoeringsplan achterstallig onderhoud in de openbare ruimte.</p>	
Claims	<p>Ten behoeve van het treffen van voorzieningen bij de Nota grondvoorraad van september 2012 is € 150.000 afgeroomd. Voor het wegwerken van achterstallig onderhoud voor bruggen, wegbermen, wegduikers blijft voor 212 een bedrag benodigd van € 571.000.</p> <p>Daarboven is in december 2012 een bedrag van € 165.000 overgeheveld naar 2013 voor het opheffen van achterstallig onderhoud aan bruggen. Bij de jaarrekening zal de exacte stand bekend worden. Berekeningen en de laatste schattingen laten zien dat het resterende bedrag noodzakelijk is om het laatste deel van het achterstallig onderhoud op te heffen.</p>	

Begraven		€ 141.273
Functie	Egalisatiefunctie	
Doel	Deze reserve is bedoeld ten behoeve van de egalisatie van de lasten op het product begraven.	
Voeding en onttrekking	<p>Voeding vindt plaats door middel van het storten van het positieve resultaat op het product begraven.</p> <p>Bespaarde rente wordt toegevoegd aan de exploitatie.</p> <p>Onttrekkingen vinden plaats door middel van het onttrekken van het negatieve resultaat op het product begraven.</p>	
Claims	In de vastgestelde programmabegroting 2013-2016 wordt deze reserve ingezet ten behoeve van tariefsegalisatie voor 2013 e.v.	

Achtergestelde lening IJsselmeerziekenhuizen		€ 2.400.000
Functie	Bestedingsfunctie	
Doel	Dit betreft een risicoreserve die tegenover de achtergestelde geldlening aan de Stichting IJsselmeerziekenhuizen staat.	
Voeding en onttrekking	<p>Voeding heeft ineens plaatsgevonden.</p> <p>Bespaarde rente wordt toegevoegd aan de exploitatie.</p> <p>Onttrekkingen hebben nog niet plaatsgevonden.</p>	
Claims	<p>Ingezet voor dekking voorziening grex bij de Nota grondvoorraad september 2012: € 1.400.000</p> <p>Poldertoren advies en onderzoek: € 222.500</p> <p>Het restant ad € 777.500 is verwerkt als voorlopig goedgekeurd dekkingsvoorstel met betrekking tot de Poldertoren.</p>	

Nog uit te voeren werkzaamheden 2011		€ 724.051
Functie	Bestedingsfunctie	
Doel	Deze reserve is ingesteld om budgetten die niet (of niet volledig) besteed zijn in enig jaar op een transparante wijze over te brengen naar een volgend begrotingsjaar om dan aangewend te worden.	
Voeding en onttrekking	<p>Voeding vindt éénmalig plaats ten laste van de individuele budgetten in een begrotingsjaar.</p> <p>Bespaarde rente wordt toegevoegd aan de exploitatie.</p> <p>Onttrekkingen vinden plaats indien de individuele budgetten daadwerkelijk worden aangewend voor het doel waarvoor deze beschikbaar zijn gesteld.</p>	
Claims	Een totaalbudget van € 298.491 wordt overgeheveld naar 2013. Het zicht op de stand tijdens het opmaken van de jaarrekening 2012 is er nog niet.	

Startersleningen		€ 504.000
Functie	Bestedingsfunctie	
Doel	Dit betreft een risicoreserve welke is ingesteld om het risico volledig af te dekken dat de gemeente loopt door het verstrekken van zogenoemde startersleningen.	
Voeding en onttrekking	Voeding heeft ineens plaatsgevonden ten laste van de reserve beleidsplan.	

	Bespaarde rente wordt toegevoegd aan de exploitatie.
	Onttrekkingen vinden plaats indien blijkt dat de verstrekte leningen niet of niet volledig terugbetaald kunnen worden.
Claims	Geen. Dit betreft een reserve om een juist beeld van de balanspositie weer te geven in verband met het revolverende karakter van de leningen. Consequent revolverend betekent dit dat de leningen nooit meer terug worden betaald, tenzij anders wordt besloten door Noordoostpolder.

Afschrijvingsreserve Schokkererf		€ 380.000
Functie	Bestedingsfunctie	
Doel	Deze reserve is ingesteld om de afschrijvingslast van de aankoop van het Schokkererf te Nagele te dekken	
Voeding en onttrekking	Voeding van deze reserve heeft ineens plaatsgevonden. Bespaarde rente wordt toegevoegd aan de exploitatie. Onttrekkingen vinden jaarlijks plaats ter grootte van de afschrijvingslast in enig jaar.	
Claims	Er valt € 11.285 vrij te gunste van het rekeningsresultaat 2012. De afschrijvingslast ad € 18.436 per jaar. Bij effectuering van de voorgenomen sloop wordt de reserve in één keer gereduceerd tot nihil.	

Duurzaam vervoer		€ 20.200
Functie	Bestedingsfunctie	
Doel	Deze reserve is ingesteld om de afschrijvingslast van de aanschaf van de elektrische auto te dekken alsmede de leasetermijnen van de bijbehorende accu's.	
Voeding en onttrekking	Voeding van deze reserve heeft ineens plaatsgevonden. Bespaarde rente wordt toegevoegd aan de exploitatie. Onttrekkingen vinden gedurende 8 jaar plaats.	
Claims	Oplaadpunt € 2.000. Jaarlijkse afschrijving € 1.375. Leasetermijn accu's € 900 per jaar. De reserve is voor 100% beklemd.	

Restauratie monumenten		€ 104.467
Functie	Egalisatiefunctie	
Doel	Deze reserve is bedoeld om de uitgaven en inkomsten inzake de restauratie van (gemeentelijke) monumenten te egaliseren.	
Voeding en onttrekking	Voeding vindt plaats door overschotten op het product monumenten te storten in deze egalisatiereserve Bespaarde rente wordt toegevoegd aan de egalisatiereserve. Onttrekkingen vinden plaats middels tekorten op het product monumenten op te vangen.	
Claims	Geen. Voor nu is er een extra investering verwacht voor de Lichtwachterswoning te schokland in verband met funderingsproblemen.	

Kerktorens		€ 4.426
Functie	Bestedingsfunctie	
Doel	Deze reserve wordt ingezet om de lasten voortvloeiende uit de	

	'Subsidieregeling groot onderhoud kerktorens' te dekken.
Voeding en onttrekking	Voeding vindt plaats door middel van het toevoegen van de bespaarde rente aan deze reserve.
	Onttrekkingen vinden plaats op basis van de verstrekte subsidie.
Claims	Geen. Voor subsidie-aanvragen dient een voldoende hoeveelheid middelen ter beschikking te zijn. Deze reserve kan niet vrijvallen. Met het doel voor ogen kan vastgesteld worden dat de reserve te laag is.

Exploitatie Poldertoren € 272.565	
Functie	Egalisatiefunctie
Doel	Deze reserve is ingesteld met de bedoeling dat de exploitatie van de Poldertoren op termijn budgettair neutraal wordt geëxploiteerd, gebruikmakende van deze egalisatiereserve.
Voeding en onttrekking	Voeding heeft ineens plaatsgevonden. Hierna worden exploitatieoverschotten aan deze egalisatiereserve toegevoegd. Bespaarde rente wordt toegevoegd aan deze reserve. Onttrekkingen vinden plaats op basis van de exploitatietekorten in een jaar.
Claims	VEX Poldertoren. De verwachting is dat deze reserve in 2013 in zijn geheel aangewend zal worden.

Reserve Grex/erfpachtsgronden € 1.112.437	
Functie	Bestedingsfunctie
Doel	Deze combinatie van twee reserves vormt de buffer voor verlieslatende grondexploitaties.
Voeding en onttrekking	Voeding vindt plaats ten laste van de algemene middelen en op basis van een risicoanalyse van de (bouw)grondcomplexen. Bespaarde rente wordt toegevoegd aan de exploitatie. Onttrekkingen vinden plaats indien verlieslatende complexen aanleiding geven tot het vormen van (verlies)voorzieningen.
Claims	Verkeerssituatie Stadshart Emmeloord € 730.000 Wellerwaard (risicoanalyse) € 885.000 Stadshart Emmeloord (risicoanalyse) € 1.517.567 Volgens de huidige Monte Carloberekeningen is deze reserve in zijn geheel nodig inclusief de aanvullende storting die in 2012 is gedaan. In februari 2013 wordt een nieuwe Monte Carlo simulatie gedraaid. De uitkomsten worden afgewacht. Stand per 1-1-2012: € 1.112.437 Toevoeging bij jaarrekening 2011: € 2.205.392 Storting bij Voorjaarsrapportage 2012: € 617.171 Onttrekking als gevolg voorzieningen grex: € 458.749 -/- Stand per eind 2012 vóór Monte Carlo: € 3.476.251

Kunst en Cultuur		€ 711.287
Functie	Bestedingsfunctie	
Doel	Deze reserve is een samenvoeging van de reserve Kunstwerken Noordoostpolder en de reserve Kunstopdrachten Noordoostpolder en heeft als doel	
Voeding en onttrekking	<p>Voeding vindt plaats middels de vastgestelde percentageregeling over de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Het afgesproken percentage is 2% over de investeringssom met een maximum van € 25.000 per jaar. Bespaarde rente wordt toegevoegd aan deze reserve.</p> <p>Onttrekkingen vinden plaats op basis van separate voorstellen.</p>	
Claims	<ul style="list-style-type: none"> - verankering kunstwerken € 34.000 - frictiekosten Kunstuitleen € 8.000 - visitekaartjes 2012 € 14.500 - visitekaartjes 2013 € 22.000 - verplaatsing kunstwerken stadshart € 100.000 - verplaatsing kunstwerk naar Paardenmarkt € 25.000 - cofinanciering provincie 7e landschapskunstwerk € 60.000 <p><u>Wensen/moties:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - motie ONS kunstwerk bij brug Vollenhove € 200.000 - overbruggingskrediet steunfunctie Cultuureducatie € 65.000 - Vervanging afgekeurde verlichting Museum Nagele € 70.000 - Herbestemmen kunstwerk ZONL Smeden/Markehof € 25.000 - Frictiekosten verzelfstandiging CuZa P.M. - Tegenvallers onderhoud Museum Schokland P.M. <p>De gemeenteraad heeft besloten de stand van deze samengevoegde reserves per 31 december 2012 te maximeren op € 500.000. Het mogelijke surplus vervalt aan het resultaat 2012.</p>	

Inburgering		€ 532.098
Functie	Bestedingsfunctie	
Doel	Het oorspronkelijke doel van deze reserve is achterhaald, nl de reserve inburgering inzetten voor de beleidsvisie inburgering. Thans wordt vanaf 2012 alleen de subsidie aan het Vrouwen centrum hieruit gedekt.	
Voeding en onttrekking	<p>Voeding vindt plaats door de bespaarde rente toe te voegen aan deze reserve.</p> <p>Onttrekkingen vinden plaats ten behoeve van de incidentele subsidie aan het Vrouwen centrum.</p>	
Claims	<p>Ten behoeve van het kunnen vormen van de voorziening die moest worden gevormd op grond van de Nota strategische grondvoorraad in september 2013 is deze reserve voor een bedrag van € 307.098 verlaagd. Bij de totaalbeoordeling werd toen nog rekening gehouden met een terug te betalen bedrag aan het rijk van € 100.000. In oktober 2012 bleek de terugbetaling aan het rijk niet meer aan de orde en is deze € 100.000 vrijgefallen in decemberrapportage. De resterende € 125.000 is noodzakelijk voor de incidentele subsidie aan het Vrouwen centrum, conform raadsbesluit (BP 2013-2016).</p>	

Besluit 6

De volgende bedragen laten vrijvallen in/naar de reserve beleidsplan, al dan niet via de exploitatie:

1.Vervanging 19 bruggen:	€	50.000
2.NOP-DROP:	€	300.000
3.Abreshia:	€	75.000
4.Abreshia:	€	25.000
5.Abreshia:	€	25.000
6.Nazorg bedrijventerrein Ecopark:	€	57.056
7.Uitbreiding & onderhoud Tollebeek:	€	150.000
8.WWB/WMO:	€	nihil
9.Optimaliseren watersystemen:	€	68.075
10.Transitiegelden ZZL:	€	180.000
11.Vrije ruimte en rentetoevoeging:	€	<u>2.062.671</u>
Totaal:	€	2.992.802